

नियमित दिवाणी दावा नं. १४/२०२१

(रविंद्र वि. अर्जुन)

निशाणी क्र. २३ खालील आदेश(दिनांक १४.१०.२०२१)

वादपत्रामध्ये दुरुस्ती करण्यासाठी वादीने प्रस्तुतचा अर्ज आदेश ६ नियम १७ दिवाणी प्रक्रिया संहिता अंतर्गत दाखल केला.

२. वादीच्या म्हणण्यानुसार त्यांनी निरंतर ताकीदीसाठी दावा दाखल केला. दाव्याच्या कामी दावा मिळकतीचे वर्णन करताना अनावधानाने टंकलेखन चुकीमुळे हिस्सा कॉलम मध्ये ४ आर लिहीण्याऐवजी १२ आर असे लिहीले गेले आहे. त्यामुळे वादीच्या म्हणण्यानुसार १२ या अंकाला काट मारून त्याऐवजी ४ आर असे लिहीणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे वादी चतुःसिमेतील पश्चिम चतुःसिमेत दुरुस्ती करू इच्छितो. वादीच्या म्हणण्यानुसार पश्चिम दिशेला 'आंधळी रस्ता' लिहीले आहे त्याऐवजी त्यांना 'शाळा व आंधळी रस्ता' अशी दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे. वादीच्या म्हणण्यानुसार सदरची दुरुस्ती ही साध्या स्वरूपाची असून दाव्याच्या स्वरूपात मुलभूत बदल करणारी नाही. दुरुस्ती मंजूर झाल्यास प्रतिवादीचे कोणतेही नुकसान होणार नाही याउलट नामंजूर झाल्यास वादीचे कशानेही न भरून येणारे नुकसान होणार आहे. त्यामुळे वादीने प्रस्तावित दुरुस्ती करण्यास परवानगी मागितली.

३. प्रतिवादी क्र. १ यांनी प्रस्तुतच्या अर्जास प्रखर विरोध दर्शविला. प्रतिवादी क्र. १ च्या म्हणण्यानुसार त्यांनी त्यांच्या म्हणण्यात तक्रार उपस्थित केल्यानंतर वादीने प्रस्तुतचा अर्ज दाखल केला. वादीची प्रस्तावित दुरुस्ती दाव्यातील वाद मिळकतीच्या मूळ वर्णनात बदल करणारी आहे. त्यामुळे वादी म्हणत असल्याप्रमाणे टंकलेखनामुळे चुक झाली असे म्हणता येणार नाही. जर दुरुस्तीस परवानगी दिली तर वाद मिळकतीच्या वर्णनातील

मूळ स्वरूपात पुर्णपणे बदल होणार आहे त्यामुळे प्रतिवादीच्या न्यायहक्कावर गदा येईल. प्रतिवादी क्र. १ ने प्रस्तुतचा अर्ज नामंजुर करण्याची विनंती केली.

४. वादीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला आहे की, प्रस्तुतची दुरुस्ती ही साध्या स्वरूपाची असून टंकलेखनामुळे झालेली चुक दुरुस्त करण्यासाठी आहे. टंकलेखनादरम्यान वाद जमिनीचा हिस्सा १२ आर चुकून लिहीण्यात आला त्याऐवजी ४ आर लिहीणे आवश्यक आहे. टंकलेखनामुळे झालेली चुक दुरुस्त करता येते. त्याचप्रमाणे वादीला पश्चिम चतुःसिमेमध्ये 'शाळा व आंधळी रस्ता' अशी दुरुस्ती करणे गरजेचे आहे. वादपत्रात पश्चिम दिशेला आंधळी रस्त्याचा उल्लेख केलेला आहे परंतु, शाळेचा उल्लेख राहून गेला. प्रस्तावित दुरुस्तीने दाव्याच्या स्वरूपात बदल होणार नाही. दाव्यातील मूळ मागणी तशीच राहणार आहे. एकंदरित विधिज्ञांनी प्रस्तावित दुरुस्ती मंजुर करण्याची विनंती केली.

५. याउलट प्रतिवादी क्र. १ यांच्या विधिज्ञांनी असा युक्तिवाद केला की, त्यांनी त्यांचे म्हणणे दाखल केल्यानंतर वादीने प्रस्तुतचा अर्ज दिला. प्रतिवादी क्र. १ ने वादीच्या वादमिळकतीच्या मालकीचा वाद उपस्थित केला त्यामुळे वादीने प्रस्तुतचा अर्ज दाखल केला. विधिज्ञांच्या म्हणण्यानुसार वादी म्हणत असल्याप्रमाणे कोणतीही टंकलेखनाची चुक झाली नाही. त्यासंदर्भात प्रतिवादी क्र. १ च्या विधिज्ञांनी वादपत्रातील व वाटपपत्रातील नमुद चतुःसिमाकडे न्यायालयाचे लक्ष वेधले. विधिज्ञांच्या म्हणण्यानुसार वादीने दाखल केलेल्या वाटपपत्रानुसार वादीला १२ आर जमिन वाटपास आली व त्याच्या चतुःसिमादेखील वाटपपत्रात नमुद आहेत. वादीने वाद मिळकतीचे वर्णन व चतुःसिमा सदर वाटपपत्रावरून वादपत्रामध्ये लिहीलेले आहे. त्यामुळे वादी म्हणत असल्याप्रमाणे टंकलेखनात चुक झाली, असे म्हणता येणार नाही. मूळ वाटपपत्रात शाळेबद्दल उल्लेख नाही. त्यामुळे जर वादीला शाळेचा उल्लेख करण्याची परवानगी दिल्यास वादमिळकतीचे वर्णन बदलते. सरतेशेवटी विधिज्ञांनी अर्ज नामंजुर करण्याची विनंती केली.

६. प्रस्तुतचा अर्ज वादीने आदेश ६ नियम १७ दि.प्र.सं. नुसार दाखल केला. सदर नियमाचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, दाव्याच्या कोणत्याही टप्प्यावर न्यायालय वादी किंवा प्रतिवादीला वादपत्र किंवा कैफियत दुरुस्ती करण्याची परवानगी देवू शकते. सदर नियमात 'May' या शब्दाचा प्रयोग झाला त्याअर्थी न्यायालयाला दुरुस्ती अर्ज मंजूर करण्याची सक्ती नाही. या न्यायालयाला हे सुध्दा ज्ञात आहे की, दुरुस्तीच्या अर्जांना मोठ्या मनाने मंजूर करावे लागते परंतु, संबंधित पक्षकार प्रस्तावित दुरुस्तीची अधिकाराने मागणी करू शकत नाही.

७. वादीच्या म्हणण्यानुसार टंकलेखनामुळे झालेल्या चुकीच्या दुरुस्तीसाठी प्रस्तावित दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे. न्यायालय डोळे बंद करून वादीच्या म्हणण्यावर विश्वास ठेवू शकत नाही. न्यायालयाचा विश्वास प्राप्त करण्यासाठी प्रथमदर्शनी चुक झाल्याचे दिसणे गरजेचे आहे. वादीच्या म्हणण्यानुसार वादपत्रात मिळकतीचे क्षेत्र १२ आर असे टंकलेखनाच्या चुकीमुळे लिहीले गेले आहे व त्याऐवजी ४ आर लिहीणे आवश्यक आहे. सदर तथ्यास प्रतिवादीने प्रखर विरोध दर्शविला. प्रतिवादीच्या म्हणण्यानुसार तथाकथित वाटणीपत्रात नमुद मिळकतीचे वर्णन वादीने वादपत्रात केले त्यामुळे टंकलेखनाची चुक झाली नाही. वादपत्राचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, परिच्छेद क्र. १ मध्ये वादीने त्यांचा हिस्सा १२ आर असा नमुद केला आहे. त्याचप्रमाणे वादपत्राच्या परिच्छेद क्र. २ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे सदरची मिळकत वादीची वाटप-मालकीची मिळकत आहे. त्यामुळे वादीने हजर केलेल्या वाटपपत्राची छायांकित प्रत पाहणे गरजेचे आहे. सदर वाटपपत्राचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, सदरील दस्त हा नोंदणीकृत असून वाटप हे वादी, प्रतिवादी क्र. २ सुर्यकांत व त्यांचे वडील बाबुराव लाड यांच्यादरम्यान झाले. वाटपपत्राच्या पान क्र. १० वर वादी रविंद्र यांच्या हिश्यात घातलेल्या जमिनीचे वर्णन दिसून येते. असे निदर्शनास येते की, गट क्रमांक ३७५ पैकी १२ आर हिस्सा वादीला देण्यात आला. त्याचप्रमाणे सदर क्षेत्राच्या चतुःसिमा वाटपपत्रात नमुद आहेत. सदर चतुःसिमा व

वादपत्रात नमुद चतुःसिमांची जुळवणी केली असता असे दिसून येते की, दोन्ही ठिकाणी नमुद चतुःसिमा या एकच आहेत. त्यामुळे प्रथमदर्शनी वादपत्रामध्ये १२ आर क्षेत्राचा उल्लेख टंकलेखनाच्या चुकीमुळे झाला असे दिसून येत नाही. पश्चिम चतुःसिमेबाबत वादीला 'शाळा व आंधळी रस्ता' असा उल्लेख करावयाचा आहे. याचाच अर्थ असा की, वादीला वादपत्रात नमुद पुर्व, दक्षिण व उत्तर दिशेच्या चतुःसिमा कबुल आहेत. फक्त पश्चिम चतुःसिमेत शाळा व आंधळी रस्त्याचा वादीला उल्लेख करावयाचा आहे. पुर्व, दक्षिण व उत्तर दिशेच्या चतुःसिमा व वादी प्रस्तावित दुरुस्तीने मागत असलेल्या पश्चिम दिशेची चतुःसिमा यांचा मेळ घातला असता सदर चतुःसिमा वाटपपत्रानुसार १२ आर क्षेत्राच्या होतात. याउलट वादीला त्याच चतुःसिमा अस्तीत्वात ठेवून १२ आर क्षेत्राऐवजी ४ आर क्षेत्राचा वादपत्रात उल्लेख करावयाचा आहे. एकंदरित प्रथमदर्शनी असे दिसून येते की, वादी न्यायालयापासून काहीतरी लपवण्याचा प्रयत्न करत आहे. तथाकथित १२ आर क्षेत्रसुध्दा टंकलेखनाच्या चुकीमुळे नमुद झाल्याचे प्रथमदर्शनी दिसून येत नाही. अगोदर सांगितल्याप्रमाणे या न्यायालयास ज्ञात आहे की, दुरुस्तीचे अर्ज मोठ्या मनाने मंजुर करावे लागतात परंतु, जर वादी स्वच्छ हाताने न्यायालयासमक्ष आला नसेल तर तो प्रस्तावित दुरुस्ती मंजुर करण्यास पात्र नाही. एकंदरित प्रस्तुतचा अर्ज नामंजुर करणे आवश्यक आहे. वरील सर्व बाबींचा विचार करता मी पुढील आदेश पारीत करीत आहे.

आ दे श

अर्ज नामंजुर करण्यात येतो.

पलूस.
दिनांक १४.१०.२०२१.

सही/-
(पी. व्ही. सुर्यवंशी)
दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर,
पलूस.

I affirm that the contents of the PDF file judgment are same,
word to word as per original Judgment.

Name of Steno : Shri. Ajinkya R. Edake. (L.G.).

Court Name : Shri. Prashant V. Suryavanshi
Civil Judge Junior Division &
Judicial Magistrate First Class,
Palus, Dist. Sangli.

Date of Typing : 14.10.2021.

Judgment signed
by Presiding Officer on : 14.10.2021.

Judgment uploaded on : 14.10.2021.
